

DEN DANSKE ORDBOG

- 100.000 ord
- videnskabeligt beskrevet
- gratis på nettet
- opdateres løbende

demokrati substantiv, intetkøn

BØJNING -et, -er, -erne

UDTALE [demokø'ti?]

OPRINDELSE fra græsk *demokratia* egentlig 'folkets herredømme', dannet af *demos* 'folk' og *kratos* 'magt, herredømme, væld'

Betydninger

1. styreform hvor den voksne del af befolkningen øver politisk indflydelse gennem folkeafstemninger eller valg af repræsentanter til politiske forsamlinger, mens mindretalsrettigheder sikres gennem bl.a. ytrings- og forsamlingsfrihed

SYNONYM folkestyre **SE OGSÅ** parlamentarisme

ORD I NÆRHEDEN styreform | demokratisk styreform | folkedemokrati | demokratisme | flerpartisystem | flerpartistyre | hjemmestyre...vis mere

GRAMMATIK uden pluralis

EKSEMPLER det danske demokrati || indføre demokrati

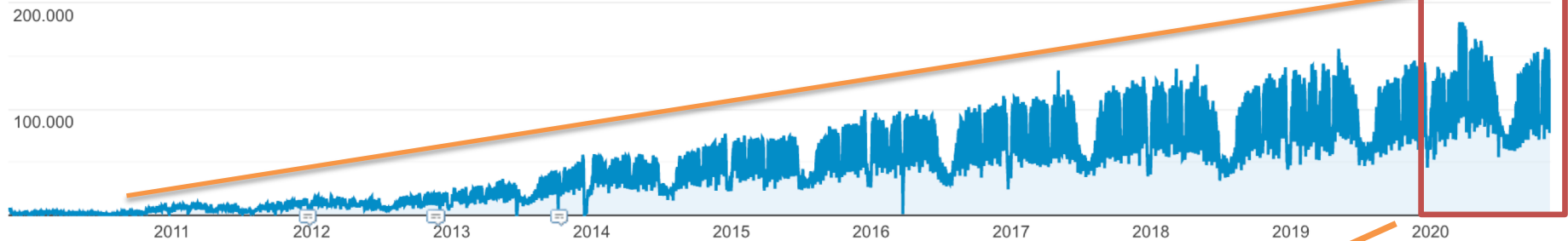
Det er helt afgørende for demokratiet, at der er en åben debat, hvor mennesker frit kan danne sin egen mening og derudfra

11 ÅR PÅ NETTET ORDNET.DK/DDO

Brugere kontra Vælg metric

Pr. time Dag Uge Måned

Brugere

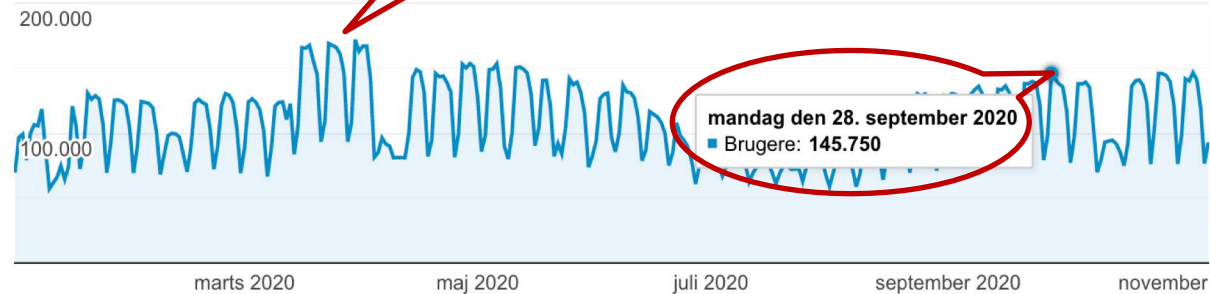

Oversigt

Brugere kontra Vælg metric

Pr. time Dag Uge Måned

Brugere

ORDNET.DK/DDO

FINANSIERING

Carlsbergfondet: 1.742.000 kr. i 2020

- 2021: 1.742.000 kr. i 2021

Kulturministeriet: 1.500.000 kr. i 2020

- 2021: ?
- 2022: ?

Årligt støttebehov: ca. 4 mio. kr.

VERDEN OG SPROGET I BEVÆGELSE

”I år er der 33 nye corona-ord der er blevet optaget i Den Danske Ordbog: Smittetryk, afspritning, superspreder. Jeg tror der mangler et ord – at man kan være coronatrist”

Juni 2020: [afbødning](#), [afspritning](#), [corona](#), [coronatest](#), [coronavirus](#), [dødelighedsrate](#), [dødsrate](#), [flokimmunitet](#), [forsamlingsforbud](#), [infektionsmedicin](#), [infektionsmediciner](#), [infektionsmedicinsk](#), [infektionsrate](#), [influenzasymptom](#), [krisehåndtering](#), [mortalitetsrate](#), [mundbind](#), [opholdsforbud](#), [pandemisk](#), [podepind](#), [selvtræne](#), [smittekæde](#), [smitteopsporing](#), [smittespredning](#), [smittetal](#), [smittetilfælde](#), [smittetryk](#), [superspreder](#), [svælgprøve](#), [sygdomstilfælde](#), [videomøde](#), [virusudbrud](#), [værnemiddel](#) (= 33)

November 2020: [asymptomatisk](#), [covid-19](#), [forbudszone](#), [forsigtighedsprincip](#), [hastelov](#), [helikopterpenge](#), [hjemmekarantæne](#), [hjemmeskole](#), [inddæmning](#), [komorbiditet](#), [kontakttal](#), [kriseberedskab](#), [nedlukning](#), [nødretlig](#), [selvisolation](#), [sundhedsmyndighed](#), [testkit](#) (= 17)

VERDEN OG SPROGET I BEVÆGELSE

strukturel racisme

diskrimination af en eller flere etniske grupper i samfundet der opstår når ubevidste forestillinger og samfundsmæssige strukturer virker som barrierer for disse gruppers ligelige adgang til fx uddannelse, karrieremuligheder og indtægt **SPROGBRUG** kendt fra 1994

SE OGSÅ [hyggeracisme](#)

den strukturelle racisme har været en stor forhindring for mange etniske minoriteter ude på arbejdsmarkedet [Pol2019](#)

Strukturel racisme og ulighed udgør væsentlige barrierer for befolknings muligheder [Inf2016](#)

voldtægt substantiv, fælleskøn

BØJNING -en, -er, -erne

UDTALE ['vɔl,tægd]

OPRINDELSE afledt af [voldtage](#)

Betydninger

1. det at have seksuelt samkvem med en anden person uden dennes samtykke

sexisme substantiv, fælleskøn

BØJNING -n

UDTALE [sɛg'sismə]

2. nedvurderende og respektløs opførsel over for personer af et bestemt køn, fx i form af upassende og stereotype bemærkninger, befamling eller opfordring til sex

SYNONYM [sexchikane](#)

Piger bliver dagligt udsat for sexisme på Roskilde Festival. Det kan være alt fra en hånd op under kjolen under en koncert til at blive kaldt for luder [MetroX2015](#)

ORDBOGEN KAN KOBLES TIL ANDRE HJEMMESIDER

— Hvordan kan jeg se, om et offentligt netværk er sikkert at bruge?

Når du bruger et offentligt trådløst netværk, har du ingen indflydelse på sikkerhedsniveauet på netværket. Sikkerheden på det trådløse netværk afhænger af sikkerhedsniveauet på netværket, og hvad ejeren af det trådløse netværk har valgt. Du kan ikke gøre noget for at ændre sikkerhedsniveauet af netværket om sikkerhedsniveauet.

Du bør også tænke på, at andre kan se dine data, når du er på nettet. Du bør fx. placere dig, så andre ikke kan se dig.

— Hvordan kan jeg sikre mig med trådløst netværk?

Hvis du vil bruge et trådløst netværk, bør du tage nogle sikkerhedstiltag, som når du tilslutter dig et trådløst netværk på din pc. Derudover bør du bruge kryptering på dit trådløse netværk. Uden kryptering kan andre nemt læse e-mails, chatbeskeder og måske andre data, som du besøger.

+ Hvad er risikoen ved at bruge offentligt trådløst netværk?

+ Hvordan kan jeg sikre mig mod trådløst netværk?

+ Kan min telefon nå et trådløst netværk?

DEN DANSKE ORDBOG
MODERNE DANSK SPROG

1 ord fundet:

kryptering substantiv, fælleskøn

BØJNING -en, -er, -erne

ændring af oplysninger eller data til en hemmelig kode for at forhindre uvedkommende i at få adgang til dem

SYNONYM kryptografering

Joe Biden

Den Store Danske / Geografi og historie / USA og Nordamerika / USA efter 1945

Joe Biden er en amerikansk politiker (Det Demokratiske Parti), som i årene 1973-2009 var senator for delstaten Delaware og i årene 2009-2017 var USA's 47. vicepræsident. I 2020 stillede han op som **demokraternes** kandidat ved præsidentvalget i november og besejrede den siddende præsident Donald Trump. Biden blev dermed valgt som USA's 46. præsident fra 20. januar 2021.

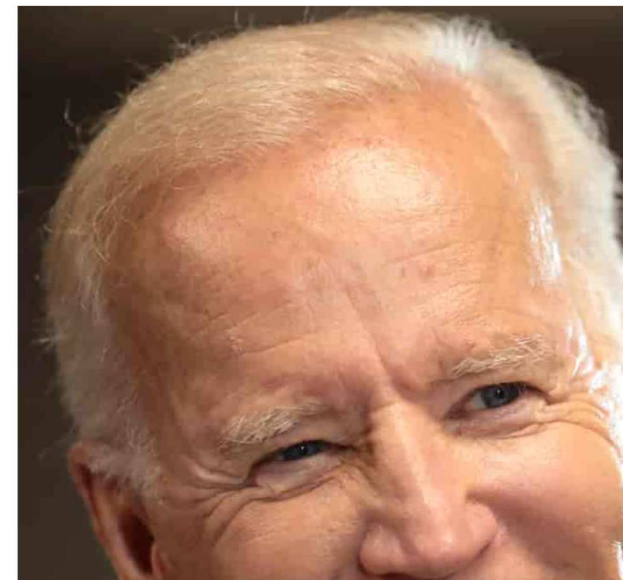
Joe Biden er født i Scranton, Pennsylvania, men familien flyttede under hans opvækst til Delaware. Han er uddannet jurist og blev i en alder af blot 29 år valgt til Senatet. Han blev genvalgt seks gange og var i løbet af sin lange karriere blandt andet formand for både det juridiske udvalg og det udenrigspolitiske udvalg.

Joe Biden forsøgte uden held at blive demokraternes præsidentkandidat i 1998. Hans kampagne blev blandt andet bremset af en sag om en tale, der viste sig at være plagieret fra den britiske laborpolitiker Neil Kinnock. I 2008 forsøgte Biden sig atter som præsidentkandidat, men

JOE BIDEN

Joseph Robinette Biden Jr.

FØDT: 20. november 1942, Scranton, Pennsylvania, USA

Joe Biden

Den Store Danske / Geo

Joe Biden er en amer
årene 1973-2009 var
2017 var USA's 47. vic
demokraternes kand
den siddende præsidi
USA's 46. præsident

Joe Biden er født i Sc
hans opvækst til Dela
blot 29 år valgt til Sen
sin lange karriere bla
det udenrigspolitiske udvalg.

Joe Biden forsøgte uden held at blive demokraternes præsidentkandidat i 1998. Hans kampagne blev blandt andet bremset af en sag om en tale, der viste sig at være plagieret fra den britiske laborpolitiker Neil Kinnock. I 2008 forsøgte Biden sig atter som præsidentkandidat, men

JOE BIDEN

Joseph Robinette Biden Jr.

FØDT: 20. november 1942, Scranton, Pennsylvania, USA

1 ord fundet:

demokrat substantiv, fælleskøn

BØJNING -en, -er, -erne

1. tilhænger af demokrati og demokratiske idéer
2. person der er tilhænger eller medlem af det mest liberale af de to store politiske partier i USA

SE OGSÅ republikaner

VIDENSKABELIG METODE

borrelia substantiv, fælleskøn

BØJNING -en

UDTALE [bo'ʁe:'lja]

OPRINDELSE efter den franske bakteriolog Amédée *Borrel* (1867–1936)

Betydninger

Totals 38 matches of 281 All

inelser. Mens selve	borrelia-	symptomerne ha
en farlige infektion	borrelia.	Kun seks tusinde
oven lige nu, er det	borrelia,	du skal være ba
me borreliose, som	borrelia	officielt kaldes. 1!
sages af bakterien	Borrelia	burgdorferi, der
lig meget hype om	borrelia	og skovflåter, er
sandheden den, at	borrelia	er en temmelig b
å huske, at mange	borrelia-	infektioner slet il
r testet positive for	borrelia-	antistof eller har
ker disse myter om	borrelia	som en sygdom,
er at kunne påvise	borrelia-	antistof hos pat
edelig sygdom som	borrelia.	Den manglende
rbevist om at have	borrelia,	er generelt meg
fund, der tyder på	borrelia,	men konstaterer
de mod de private	Borrelia-	klinikker i især T
ske symptomer på	borrelia,	men et negativt
hvorfor er det lige	borrelia,	som disse menn
erie beslægtet med	borrelia.	Den ville aldrig l

1. infektionssygdom der i Danmark overføres til mennesker ved bid af en flåt, og som forårsages af borreliabakterien • symptomer er bl.a. rødt udslæt, feber og andre influenzalignende sygdomstegn, samt i sjældne tilfælde fx ledbetændelse og alvorligt hududslæt **SPROGBRUG** især uden for fagkredse

SYNONYMER borreliose | borreliainfektion

Hos mange patienter som mistænker borrelia, kan infektion ikke påvises med de gængse tests i Danmark [Wikipedia2015](#)

Danske patienter opsøger tyske læger for at få behandling for sygdommen borrelia [SeHør2016](#)

[...flere citater](#)

2. bakterie der forårsager sygdommen *borrelia* ([borreliose](#))

SYNONYM borreliabakterie

Indtil borreliaen kommer i kontakt med en skovflåt, er den uskadelig for mennesker, men når flåten har optaget bakterien, stjæler den et protein fra flåtens spyt [EksBI2005](#)

Bakterien borrelia kan give rødt udslæt, hovedpine og lammelser af ansigtsnerverne [JyP1999](#)

FRA DET TALTE ORD I FOLKETINGET TIL FOLKETINGSTIDENDE

Data fra ordbogen bidrager til at udvikle sprogteknologiske redskaber på dansk

... håndværkerfradrag
... akutjob ...
kontanthjælploft ...

Til lovforslag nr. L 46

Beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen)

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om akutjob og jobpræmie til arbejdsgivere

(Lovforslag nr. L 46)

Som led i udmøntning af regeringens politik foreslår regeringen, at den økonomiske opstilling kan opslå ledige og skabe nye jobs. Som led i udmøntning af regeringens politik foreslår regeringen, at den økonomiske opstilling kan opslå ledige og skabe nye jobs.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

DET DANSKE
SPROG- OG
LITTERATURSelskab

Presse Nyheder Om DSL Kontakt

BØGER E-ORDBØGER E-TEKSTER PROJEKTER

Søg i nyheder, udgivelser og projektbeskrivelser

Bøger

Find bogen Se og køb litterære hovedværker, historiske kilder, bibliografier og meget mere.

e-Ordbøger

Slå ordet op Gratis online adgang til en bred vifte af danske ordbøger og sproglige opslagsværker.

e-Tekster

Læs teksten Forfatterskaber, historiske kilder og litteratur i gratis, tekstkritiske onlineudgaver.

Projekter

DSL er løbende i gang med sproglige og litterære udgivelsesprojekter. Se projektbeskrivelser her.

Igangværende projekter

Afsluttede projekter

Et udvalg af andre aktuelle udgivelser i Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Skønlitteratur og selvbiografier

- *Peter Seebergs romaner, noveller og kortprosa* i 11 bind
- *Karen Blixens Værker* i 7 bind
- Serien *Danske Klassikere* – hovedværker i dansk litteratur fra 1600-tallet til sidst i 1900-tallet. Blandt de nært forestående udgivelser er Tove Ditlevsens *Barndommens gade*.
- *Ludvig Holbergs Skrifter* – Holbergs omfattende forfatterskab udgivet i sin helhed på holbergsskrifter.dk / holbergsskrifter.no i samarbejde med Universitetet i Bergen. I bogform har vi udgivet et udvalg, *Holbergs Hovedværker*, i 22 bind.
- Johannes V. Jensens *Kongens Fald* er under udgivelse
- Johannes Jørgensens selvbiografi *Mit Livs legende*
- Et andet selvbiografisk hovedværk, Leonora Christines *Jammers Minde*, er under udgivelse.

Naturvidenskab, lærdomshistorie og historiske kildeudgivelser

- Tycho Brahes samlede værker er under udgivelse online – andre store danske naturvidenskabsmænd er på vej: Ole Rømer, Thomas Bartholin, Niels Steensen m.fl.
- I bogform er Ole Rømers epokegørende astronomiske observationer i engelsk oversættelse (*The Triduum Observations*) under forberedelse
- H.C. Ørsteds hovedværk *Aanden i Naturen* udkommer 2020
- Georg Brandes' *Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Litteratur* (georgbrandes.dk)
- Georg Brandes' forelæsninger om Nietzsche udkommer på det schweiziske Schwabe Verlag
- Herman Bangs ca. 2400 bevarede breve er under udgivelse på sitet bangsbreve.dk.
- Musik og sprog i reformationstidens danske salmesang – digital udgave af de ældste protestantiske salmetekster og -melodier. Lanceres 2021.

Ordbøger og sproglige ressourcer

- På vores ordbogsplatform findes – udover *Den Danske Ordbog* – en række ordbøger: *Ordbog over det danske Sprog*, *Svensk-dansk ordbog*, *Meyers fremmedordbog*, *Latinsk-dansk ordbog* m.fl.
- Formidlende og videnskabelige afhandlinger, fx *Dansk Sproghistorie* i 6 bind